

Sygn. akt III Cz 872/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Pacześniowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 lipca 2014r.

sprawy z powództwa R. M.

przeciwko U. S. (S.)

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 lutego 2014r., sygn. akt II Nc 674/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

SSO Danuta Pacześniowska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił ponowny wniosek powoda o zwolnienie od opłaty od pozwu oparty na nowych okolicznościach, mających świadczyć o pogarszającej się sytuacji majątkowej powoda. Zdaniem Sądu przedłożone przez powoda dodatkowe dokumenty w postaci postanowienia o wpisaniu powoda do rejestru dłużników niewypłacalnych, zajęcia jego wierzytelności z rachunku bankowego oraz informacji o zadłużeniu alimentacyjnym oraz wobec innych wierzycieli, nie pozwalają na kompleksową ocenę sytuacji finansowej powoda. Podstawy do uwzględnienia wniosku nie mogło stanowić zestawienie z księgi przychodów i rozchodów za okres od 1 stycznia 2013r. do 31 października 2013r. Sąd wskazał, że w tym okresie czasu powód osiągnął przychód w kwocie 215.193,50 zł, a zatem w rzeczywistości w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej obracał środkami wielokrotnie przewyższającymi należną opłatę, która w niniejszym postępowaniu ustalona została na 30 zł. Podkreślając wyjątkowość instytucji zwolnienia od kosztów sądowych Sąd pierwszej instancji wywodził, że powód prowadząc działalność gospodarczą winien zabezpieczyć stosowne środki pieniężne na pokrycie ewentualnych kosztów związanych z dochodzeniem wynikających z niej roszczeń.

Rozstrzygnięcie powyższe zaskarżył powód zarzucając, że oddalenie wniosku stanowi chybioną decyzję Sądu. Wskazując na dużą ilość spraw, które w krótkim czasie był zmuszony wytoczyć swoim klientom podkreślał, że nie był w stanie poczynić stosownych oszczędności, a planowanie wydatków było nierealne. Wskazywał również na częstą praktykę innych Sądów w kraju, które niejednokrotnie stosowały wobec niego instytucję zwolnienia z kosztów, w tym również z opłat w najniższej wysokości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda jest nieuzasadnione.

W myśl art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 167, poz. 1398 z póź. zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi zatem pomoc państwa dla osób, które ze względu na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby oszczędności te okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa (postanowienie SN z 24 września 1984 r., II CZ 104/84, LexPolonica nr 321129).

Sytuację majątkową osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych ocenia się zaś w kontekście wszystkich okoliczności jej stanu rodzinnego, majątku, dochodów i źródeł utrzymania. O istnieniu przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych decyduje nie tylko wysokość dochodów wnioskodawcy oraz rozmiar usprawiedliwionych potrzeb jego rodziny, lecz także jego ogólny stan majątkowy.

Zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji, że analiza złożonego przez powoda oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania oraz pozostałych dokumentów pozwala na ustalenie, że może on bez uszczerbku dla utrzymania swojego i rodziny ponieść związane z inicjacją procesu koszty w postaci opłaty od pozwu ustalonej w niniejszej sprawie na 30 zł.

Podkreślić również należy, że strona wytaczając powództwo zawsze powinna liczyć się z obowiązkiem poczynienia stosownych oszczędności na poczet ewentualnych kosztów sądowych. Postępowanie cywilne jest bowiem co do zasady odpłatne, a instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest wyjątkiem od tej reguły. Opłata w niniejszej sprawie (30 zł) stanowi najmniejsze możliwe obciążenie strony w postępowaniu cywilnym. Powód zaś prowadząc racjonalnie działalność gospodarczą winien zabezpieczyć środki na ewentualne dochodzenie roszczeń od swoich klientów.

Nadto zgodzić się należy z twierdzeniem Sądu pierwszej instancji, że samo wykazanie straty w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej nie świadczy jeszcze o złej kondycji finansowej powoda. Zwrócić uwagę należy na olbrzymi wzrost przychodu w latach 2012-2013. W roku 2012 deklarowany przez powoda przychód wyniósł 185.843,54 zł, a rok później już 511.939,44 zł. Zmniejszeniu uległa również wykazywana strata, która w 2012r. wynosiła 15.394,22 zł, by rok później wynieść 4.565,63 zł. Świadczy to jednoznacznie o tym, że prowadzona działalność gospodarcza rozwija się. Należy też zaznaczyć, iż brak dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej nie zawsze oznacza jej złą kondycję finansową, gdyż strata może wynikać np. z dokonanych inwestycji.

Z powyższych względów brak było przesłanek do zastosowania wobec powoda instytucji zwolnienia od kosztów sądowych. Sąd Rejonowy dokonał bowiem prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wyprowadził właściwe wnioski, które Sąd Okręgowy podziela.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, zażalenie oddalił.

SSO Danuta Pacześniowska